

Q&A's over de pilot kosteloze rechtsbijstand voor ouders die te maken krijgen met een gezagsbeëindigende maatregel

1. Wat houdt de nieuwe pilot in?

Vanaf 1 januari 2023 tot 1 juli 2024 kunnen ouders die te maken krijgen met een verzoek tot gezagsbeëindiging gebruik maken van kosteloze rechtsbijstand tijdens de procedure bij de rechtbank die (mogelijk) leidt tot gezagsbeëindiging. Hiervoor wordt in principe 1 advocaat aangewezen voor beide ouders. Er kan geen gebruik worden gemaakt van deze regeling als het verzoek tot gezagsbeëindiging al vóór 1 januari 2023 bij de rechtbank is ingediend. De pilot zal nauwkeurig gemonitord worden zodat de minister een goed besluit kan nemen over voortzetting of uitbreiding van de pilot.

2. Wat is het doel van deze pilot?

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat ouders en kinderen bij ingrijpende beslissingen over het gezag niet altijd goed weten waar ze aan toe zijn. Het doel van deze pilot is om te onderzoeken of een eigen advocaat ouders in deze procedures beter kan ondersteunen.

3. Wie dient het verzoek tot gezagsbeëindiging in?

Om gebruik te kunnen maken van de kosteloze rechtsbijstand, moet bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming een verzoek om gezagsbeëindiging hebben ingediend bij de rechtbank. Dat doen zij op basis van uitgebreid onderzoek naar ouders en kinderen.

4. Welke hulp kunnen ouders krijgen bij een gezagsbeëindigende maatregel?

Als de Raad voor de Kinderbescherming een verzoek heeft ingediend bij de rechtbank, zorgt de griffie ervoor dat een gespecialiseerde jeugdrechtsadvocaat contact opneemt met de ouders. Deze advocaten hebben veel ervaring in procedures in jeugdbescherming. Zij staan de ouders bij en bepalen met hen wat de juridische vervolgstappen zijn. Overigens is bijstand van een advocaat niet verplicht voor ouders. Kinderen krijgen geen eigen advocaat.

5. Tot welk moment kunnen de ouders gebruik maken van deze advocaat?

Ouders kunnen van deze advocaat gebruik maken totdat de procedure in eerste aanleg is afgelopen en de rechtbank uitspraak heeft gedaan. Deze pilot geldt dus niet voor een eventueel hoger beroep.

6. Ouders willen zich door hun voorkeursadvocaat laten bijstaan, kan dat?

In eerste instantie wordt er een advocaat toegewezen aan de ouders door de rechtbank. Als ouders de behoefte hebben om een eigen (gespecialiseerde) advocaat in te zetten, kan deze advocaat dat bij de Raad voor Rechtsbijstand aangeven. De Raad voor Rechtsbijstand zal dit verzoek goedkeuren als de advocaat de juiste specialisatie (in jeugdrecht (civiel) en/of het personen- en familierecht) heeft.

7. Moeten ouders een eigen bijdrage betalen?

Nee, voor deze ouders geldt geen eigen bijdrage. Zij worden zelf benaderd door een advocaat die zijn of haar diensten aanbiedt in procedures over gezagsbeëindiging in eerste aanleg.

8. Wordt deze advocaat al betrokken tijdens het raadsonderzoek?

Nee, de advocaat is niet betrokken bij het raadsonderzoek dat voorafgaand aan het verzoek plaatsvindt. Ook wordt geen kosteloze rechtsbijstand aangeboden rondom besluitvorming over het perspectiefbesluit.

9. Geldt de regeling ook als een gezin met een uithuisplaatsing te maken krijgt?

De pilot met regeling kosteloze rechtsbijstand wordt waarschijnlijk per 1 juli 2023 uitgebreid voor ouders die met een (spoed)uithuisplaatsing te maken krijgen. Dit moet nog verder worden ingevuld.